

Mnenje Evropskega odbora regij – Prihodnost sektorja mleka

(2015/C 195/03)

Poročevalec: René Souchon (FR/PES), predsednik regije Auvergne

EVROPSKI ODBOR REGIJ

I. PREGLED OZADJA**Razvoj razmer na trgu mleka in mlečnih izdelkov**

1. ugotavlja, da Evropska komisija v poročilu COM(2014) 354 final z dne 13. junija 2014, ki je bilo pripravljeno na podlagi podatkov, pridobljenih do sredine marca 2014, ocenjuje, da so razmere na trgu mleka kratkoročno in srednjeročno ugodne ter da bi morala ukinitve kvot potekati gladko. Komisija priznava, da ostaja nekaj vprašanj še odprtih, vendar ocenjuje, da je v tem trenutku še prezgodaj za oceno učinka ukinitve kvot, in želi z novimi zakonodajnimi predlogi počakati do leta 2018;

2. meni, da se je od marca 2014 ta zelo ugodni razvoj trga in cen preobrnil zaradi treh dejavnikov: velike svetovne proizvodnje, zmanjšane svetovne povpraševanja in ruskega embarga. Ker se je močno povečala tudi evropska proizvodnja, so ti trije elementi že prispevali k velikemu znižanju cene mleka;

3. ugotavlja, da napovedi za prvo polletje 2015 kažejo na padec cen in zalog mlečnih izdelkov, ki bi bil lahko hujši kot leta 2009, in to s precejšnjimi razlikami med državami članicami, včasih tudi znotraj same države članice;

Izvajanje svežnja ukrepov za mleko

4. ugotavlja, da sodeč po poročilu Komisije pogodbeno urejanje odnosov ostaja omejeno, kar otežuje ponovno uravnoteženje razmerja moči v korist proizvajalcev. Zadruga, ki zagotovijo več kot 60 % mleka v Evropi, so se odpovedale pogodbenemu urejanju odnosov in nadzoru proizvodnje, saj so vnaprej napovedale, da bodo zbrale vse mleko včlanjenih proizvajalcev. Vse to močno zmanjšuje domet ukrepov iz svežnja ukrepov za mleko;

5. ugotavlja, da zelo veliko povečanje proizvodnje in zbiranja po vsej Evropski uniji v letu 2014 jasno kaže, da pogodbeno urejanje odnosov ni in ne bo imelo učinkov na nadzor skupne ponudbe v Evropski uniji, saj mlekarne odslej odkrito tekmujejo med seboj;

6. ugotavlja, da trgovci kot končni člen v prehranski verigi mleka pogosto uporabljajo mleko in mlečne izdelke kot drobnoprodajne izdelke, ki prinašajo največ izgube, ker jih ponujajo po nizkih cenah za pritegnitev kupcev, to znižanje pa porazdelijo v obratni smeri vzdolž prehranske verige vse do proizvajalcev, ki v končni fazi nosijo posledice te agresivne politike trženja, tako da v številnih primerih znesek, ki ga prejme proizvajalec, ne krije proizvodnih stroškov;

7. ugotavlja, da so se posebni ukrepi, ki jih sveženj ukrepov za mleko ni predvidel in so bili sprejeti kot odziv na ruski embargo, izkazali za povsem nezadostne glede na izgube od avgusta 2014;

8. ugotavlja, da se možnost uravnavanja ponudbe proizvodov z zaščitnimi označbami porekla (ZOP), ki je v svežnju ukrepov za mleko dovoljena, kot kaže še vedno zelo malo izkorišča (zgolj za tri vrste sirov v Franciji in dve v Italiji); želi si pridobiti več informacij Komisije o prošnjah, ki se še obravnavajo, ter se zavzema za promocijo te možnosti v državah članicah in za to, da Komisija poenostavi dostop do sistema zaščitene označbe porekla (ZOP) in zaščitene geografske označbe (ZGO);

Napovedi za obdobje po kvotah

Kratkoročno:

Učinek na proizvodnjo mleka in mlečnih izdelkov na ravni Evropske unije

9. ugotavlja, da analiza, opravljena za konferenco „Sektor mleka EU: razvoj po letu 2015“, ki je potekala 24. septembra 2013, in poročilo Komisije za obdobje 2014–2024 kaže, da je rast proizvodnje mleka v EU odvisna predvsem od svetovnega trga, ki predstavlja samo 7 % svetovne proizvodnje, vendar je zelo konkurenčen. Mleko v prahu predstavlja dve tretjini celotne količine mlečnih izdelkov, ki jih proizvajajo tri glavne izvoznice: EU, Nova Zelandija in Združene države Amerike. Po napovedih OECD in FAO se bo svetovno povpraševanje po mleku in mlečnih izdelkih do leta 2023 povečevalo za približno 2 % letno. Obstaja stalna potreba po opredeljevanju in razvijanju novih trgov, povečevanju deleža EU na svetovnem trgu, zagotavljanju pravičnega dostopa za izvoznike EU in spodbujanju rasti izvoza. Izboljšanje prenosa znanja, raziskave, inovacije in ukrepi za izboljšanje kakovosti in označevanja bodo mleku in mlečnim izdelkom EU zagotovili večjo dodano vrednost in izboljšali njihovo konkurenčnost na notranjem in svetovnem trgu;

10. ugotavlja, da omenjena analiza iz septembra 2013 predvideva, da se bo sčasoma vse večji delež mleka, proizvedenega v Evropski uniji, predelal v izdelke z višjo dodano vrednostjo, in sicer na škodo proizvodnje nepredelanelega nepakiranega mleka;

11. ugotavlja, da analiza priznava naraščajoče neravnovesje v porazdelitvi dodane vrednosti znotraj oskrbovalne verige z mlečnimi izdelki in to v korist predelovalcev;

12. ugotavlja, da je splošno sprejeto prepričanje, da bo ukinitve kvot privedla do dodatne koncentracije proizvodnje mleka v večjih proizvodnih obratih in v nekaterih regijah EU;

13. meni, da EU nima ustreznih operativnih instrumentov, s katerimi bi lahko omejila nestanovitnost cen mleka na kmetijah;

14. ugotavlja tudi, da je velik delež nedavnih naložb v evropski sektor mleka namenjen bolj razpršilnim sušilnikom za proizvodnjo mleka v prahu kot pa predelavi mleka v izdelke z visoko dodano vrednostjo, kot so siri (50 % za mleko v prahu v primerjavi z 20 % za sire ⁽¹⁾);

15. meni, da koncentracija proizvodnje v večjih proizvodnih obratih sama po sebi ni jamstvo za učinkovitost ali prihodke, kot kaže danski primer;

Predvidljivi teritorialni učinki in njihovi stranski vplivi

16. ugotavlja, da za obdobje po ukinitvi kvot več raziskav ⁽²⁾ potrjuje, da se poveča koncentracija proizvodnje mleka v najbolj produktivnih območjih z največjo gostoto proizvodnje mleka in najnižjimi stroški zbiranja, na območjih z omejenimi možnostmi ali občutljivih območjih pa prihaja do krčenja ali celo opuščanja proizvodnje. Opozarja, da je v teh regijah, ki so bodisi oddaljene, gorske ali najbolj oddaljene, proizvodnja mleka kot gospodarska dejavnost težko nadomestljiva ter ima tudi pomembno socialno in okoljsko vlogo;

17. obžaluje, da ni oziroma da je zelo malo posebnih študij o prihodnosti območij z omejenimi možnostmi v primeru postopnega opuščanja proizvodnje mleka, v poročilu Komisije iz leta 2014 pa se ugotavlja le, „da je še prezgodaj govoriti o večjih učinkih svežnja ukrepov za mleko na sektor mleka v regijah z omejenimi možnostmi“;

18. še posebej obžaluje pomanjkanje posebnih študij, ki se osredotočajo na regije, v katerih je proizvodnja mleka odločilna ne samo za ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest, temveč pomeni tudi strateško spodbudo za druge gospodarske panoge, kot je turizem. O teh območjih se redko govori z vidika števila kmetij in lokalnih delovnih mest, nikoli pa v smislu prispevka k javnim dobrinam (kakovost voda in pokrajine, biotska raznovrstnost, kakovost proizvodov, zeleni turizem in regionalne tržnice itd.) ali k drugim gospodarskim sektorjem;

19. ugotavlja, da zadnje študije Komisije in strokovnjakov napovedujejo pospešeno opuščanje proizvodnje mleka v skoraj vseh vzhodnih državah Evropske unije (razen na Poljskem), čeprav mlečna živinoreja tam pogosto predstavlja glavno kmetijsko dejavnost, kar negativno vpliva na zmožnost podeželskih območij, da zadržijo svoje prebivalstvo;

20. ocenjuje, da je ravno tako nujno za „vmesna“ območja v sistemu poljedelstva/živinoreje številčno opredeliti izgubo vseh delovnih mest, ki bi jo prinesla opustitev proizvodnje mleka zaradi pridelovanja žitaric;

⁽¹⁾ Poročilo Evropske komisije *Prospects for EU agricultural markets and income 2014–2024* (Obeti za kmetijske trge v EU in prihodke 2014–2024).

⁽²⁾ *Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union* (Nemoteno postopno odpravljanje mlečnih kvot v Evropski uniji), raziskava podjetij Progress Consulting in Living prospects za Odbor regij, november 2014.

21. opozarja, da obstoječi ukrepi, ki predstavljajo varnostno mrežo, kot so javne intervencije in pomoč za zasebno skladiščenje, niso primerno orodje za obravnavo nenehne nestanovitnosti sektorja mleka in kriz v tem sektorju, ki jih je ruski embargo še otežil, zlasti v baltskih državah in na Finskem;

Srednjeročno:

22. ugotavlja, da zadnje napovedi, ki jih je objavila Evropska komisija, kljub ukinitvi kvot predvidevajo omejeno povečanje evropske proizvodnje, in sicer zaradi vse strožjih okoljskih zahtev v nekaterih državah članicah. Toda povečanje proizvodnje v letu 2014 je pokazalo, da je kombinacija dobre cene mleka in dobre letine krme privedla do znatnega in povsem nepričakovanega presežka mleka;

23. ugotavlja, da bi po mnenju Komisije povprečna cena mleka v obdobju 2016–2024 morala znašati okrog 350 EUR na tono, z možnim nihanjem od 300 do 400 EUR na tono v osmih letih od desetih, še večje nihanje pa se predvideva v dveh letih od desetih;

24. meni, da so takšna nestanovitnost ter velike motnje in negotovost, ki jih ta prinaša sektorju mleka in mlečnih izdelkov v Evropi, nezdržljivi z velikimi naložbami v živinorejo in s pojavom novih proizvajalcev ter da so te težave občutne zlasti v gorskih in najbolj oddaljenih regijah z največjimi omejitvami in najmanjšimi možnostmi za ekonomijo obsega;

25. meni tudi, da se podjetja v Evropski uniji soočajo z veliko konkurenco drugih svetovnih izvoznikov, maloštevilnih, a močnih (Nova Zelandija, Združene države Amerike, Avstralija), ki so že v preteklosti imeli dostop do azijskih trgov in odločilno vplivajo na ceno mlečnih izdelkov na svetovnem trgu;

26. meni, da ne gre zamenjevati rasti svetovnega trga in rasti svetovnega povpraševanja, saj je slednja precej zanesljiva tako srednjeročno kot dolgoročno, svetovni trg pa raste veliko bolj naključno in zajema le 7 % proizvodnje ter presežke nekaterih držav;

27. meni, da je nedopustno, da je cena mleka na kmetijah v Evropi tako tesno povezana s svetovnimi gibanji, če pa je 90 % proizvodnje Evropske unije namenjene evropskemu trgu;

Tveganja in priložnosti za evropski sektor mleka, ki so povezani s trgovinskimi sporazumi, o katerih se razpravlja

28. meni, da bodo povpraševanje po mlečnih izdelkih in možnosti izvoza izpostavljeni posledicam različnih prostotrgovinskih sporazumov in regionalnih trgovinskih sporazumov, o katerih potekajo pogajanja;

29. ugotavlja, da je z vidika evropske mlečne živinoreje in potrošnikov glavno tveganje, povezano s temi sporazumi, znižanje standardov kakovosti in zdravstvene varnosti za Evropejce, pa tudi nepriznavanje zaščitnih oznak porekla, kot to zahteva mlečna industrija;

30. ravno tako ocenjuje, da sporazum o uskladitvi in občutnem znižanju carinskih dajatev, o katerem trenutno potekajo pogajanja z Združenimi državami Amerike in ki je omenjen v pogajalskem mandatu EU, pomeni priložnosti, pa tudi tveganja za sektor mleka, zlasti zaradi carinskih stopenj za mlečne izdelke, ki so zelo pogosto precej višje od evropskih, ameriški proizvajalci mleka pa so z zakonom o kmetijstvu za obdobje 2014–2018 (*Farm Bill 2014–2018*) deležni še večje podpore;

31. ugotavlja, da je Evropska unija tik pred sklenitvijo gospodarskega partnerstva z državami zahodne Afrike, katerega cilj je odprava carinskih dajatev za to skupino držav za najmanj 75 % izvoza, med drugim tudi za mleko v prahu. A veliko večji izvoz Evropske unije bo uničil razvoj mlečne živinoreje in malih proizvajalcev mleka v teh državah ter pospešil selitev prebivalstva podeželskih območij v mesta in v Evropo;

II. POLITIČNI PREDLOGI IN PRIPOROČILA

Polno izkoristiti razpoložljiva sredstva na evropski ravni

Zvišati raven varnostne mreže

32. ugotavlja, da v okviru nove skupne kmetijske politike (2014–2020) sektor mleka razpolaga z varnostno mrežo, povezano z regulativnim okvirom, ki Komisiji v izjemnih okoliščinah omogoča ustrezen odziv;

33. meni, da je trenutna raven varnostne mreže (217 EUR na tono) določena prenizko, da bi proizvajalce res lahko zaščitila v primeru padca cene mleka;

34. Komisiji predlaga, naj zagotovi, da intervencijska cena v večji meri odraža stroške proizvodnje in se prilagaja glede na razmere na trgu. Sedanjo intervencijsko ceno, ki ni bila spremenjena vse od leta 2008, je treba prilagoditi, da bo odražala vse višje proizvodne in vhodne stroške, in jo redno pregledovati;

Izboljšati instrumente iz svežnja ukrepov za mleko

35. ugotavlja, da se v državah, ki so uvedle obvezne pogodbe za mleko, z vzpostavljanjem organizacij proizvajalcev ni doseglo cilja, zaradi katerega so bile te ustanovljene. Predelovalci so se namreč o pogodbah še naprej pogajali neposredno s proizvajalci, ki so jih prisilili v zelo kratke pogodbe brez jamstva glede cene mleka; zato predlaga, da se namesto neposrednih pogodb med proizvajalci in mlekarnami raje vzpostavijo regionalne in območne organizacije proizvajalcev, ki niso vezane na eno samo mlekarno, podobne tistim, ki obstajajo in delujejo v Quebecu. Te bi lahko izkoristile veliko večjo pogajalsko moč;

36. meni, da je bistveno okrepiti vlogo organizacij proizvajalcev, da bodo imele jasno gospodarsko vlogo pri uravnavanju cen in ponudbe;

37. predlaga, da se učinkovitost pogodbenega urejanja odnosov izboljša z razširitvijo tega instrumenta na vso verigo, zlasti z vključitvijo velikih distributerjev;

38. predlaga, naj se spodbuja vključevanje proizvajalcev mleka v organizacije za predelavo mleka in sodelovanje v njih, s čimer bi se zmanjšalo število členov v proizvajalni verigi;

39. predlaga, naj se spodbuja potrošnja mlečnih izdelkov znotraj EU in sprejmejo pravila o označevanju, ki bi zagotovila vse informacije o izvoru, načinu proizvodnje, uporabljenih industrijskih postopkih itd.;

40. predlaga, da se pri trženju prepovejo prakse, katerih namen je zmanjševanje pomena mleka in mlečnih izdelkov, da se ti v trgovskih politikah ne bi uporabljali kot izdelki za pritegnitev kupcev, zaradi česar prinašajo največjo izgubo;

41. predlaga, da se izboljša delovanje evropskega observatorija za trg mleka in zagotovijo potrebna sredstva, da bo ta observatorij lahko postal pravi instrument usmerjanja in ne zgolj naknadnega opazovanja. V ta namen bi bilo treba v okviru observatorija vzpostaviti učinkovit sistem zgodnjega opozarjanja v primeru pojava nove krize na trgu. Zato je bistveno, da observatorij zagotavlja mesečne podatke, ki so podrobnejši od podatkov na ravni držav članic, da bi lahko upoštevali raznolikost razmer v evropskih regijah; Komisija bi morala državam članicam in zainteresiranim stranem posredovati zgodnja opozorila in takoj sprejeti vse potrebne ukrepe;

Izkoristiti ukrepe iz prvega stebra

42. opozarja, da se države članice lahko odločijo za prostovoljno vezano podporo proizvajalcem mleka v določenem deležu njihovega nacionalnega okvira v prvem stebru, posebna izplačila pa lahko dodelijo tudi za območja z naravnimi omejitvami, in sicer v višini 5 % nacionalnega okvira. Za najbolj oddaljene regije Evropske unije obstaja program možnosti za oddaljene in otoške regije (POSEI), s katerim se upoštevajo geografske in gospodarske omejitve teh območij, vendar njegov namen ni reševati kriz, ki so posledica deregulacije trga z mlekom;

43. meni, da je treba zaradi povečanih proizvodnih stroškov in stroškov predelave v najbolj oddaljenih regijah nameniti dodatna sredstva za program POSEI, da bi proizvajalcem mleka lahko zagotovil nadomestilo za posledice deregulacije trgov in omogočil ohranitev njihove konkurenčnosti v primerjavi s proizvajalci v drugih delih Evrope;

44. vendar se boji, da se glede na prosto izbiro vsake države članice v Evropski uniji lahko pojavijo zelo različne vrste in ravni podpore živinorejcem in da so prerazporeditve pogosto prenizke glede na razlike v stroških proizvodnje;

Izkoristiti ukrepe iz drugega stebra

45. ugotavlja, da se lahko države članice na posebne potrebe sektorja mleka odzovejo s strateškim pristopom, tako da izdelajo prilagojene tematske podprograme in da si za cilj postavijo omejitve prestrukturiranja panoge;

46. ugotavlja, da podpora za območja z naravnimi omejitvami in drugimi posebnimi omejitvami predvideva višja kompenzacijska plačila za izgubo prihodkov in višje stroške proizvodnje;

47. meni, da bi se ta ureditev morala uporabljati tudi za proizvajalce mleka, ki se nahajajo na območjih z naravnimi omejitvami. Tovrstna plačila so zlasti pomembna za preprečevanje opuščanja kmetijskih površin in odseljevanja s podeželja;

48. vendar ugotavlja, da so se znatno znižala proračunska sredstva, ki so na voljo za politiko razvoja podeželja na ravni Evropske unije, kar bi lahko povzročilo zamudo pri posodabljanju malih kmetijskih gospodarstev, zaradi česar ta ne bi mogla izpolniti zahtev glede varstva okolja;

49. da bi zagotovili obetavnejšo prihodnost, spodbuja trajnostne naložbe na kmetijah in dejavnosti v okviru pospeševanja kmetijstva, da bi izboljšali mlečnost in učinkovitost na gospodarstvih, npr. z boljšimi zmogljivostmi za molžo, z boljšo vzrejo in sistemi IKT, ter zagotovili varnejše delovno okolje; skladno s tem podpira dodatne ukrepe Evropske komisije in EIB, da bi sektorju zagotovili naložbe in likvidnost;

50. izraža zaskrbljenost, da utegne obveznost sofinanciranja, ki velja za ukrepe iz drugega stebra, povzročiti velike razlike med proizvajalci, saj se proračunske možnosti držav članic razlikujejo;

51. priznava, da si je treba prizadevati za skladnost politik EU na področju boja proti podnebnim spremembam in zagotoviti prehransko varnost, ter priporoča, da se podprejo sistemi proizvodnje mleka, ki so z vidika emisij ogljika najbolj učinkoviti in okoljsko najbolj trajnostni;

52. priporoča, da se v okviru dolgoročnega strateškega pristopa razvije podpora za proizvodnjo mleka v regijah z omejenimi možnostmi in okrepi pravni okvir;

Drugi ukrepi

53. predlaga okrepitev sheme pomoči za oskrbo izobraževalnih ustanov s sadjem in zelenjavo, bananami ter mlekom in obžaluje odločitev Evropske komisije v okviru delovnega programa za leto 2015, da ustavi zakonodajni predlog, ki je bil že predmet razprave v Evropskem parlamentu in Svetu, medtem ko čaka na rezultate nove ocene programov „sadje v šolah“ in „mleko v šolah“;

54. meni, da bi razdeljevanje mleka v šolah lahko imelo konkretne učinke na regionalni ravni, saj bi spodbudilo oskrbo z lokalnimi, z okoljskega vidika zelo dobrimi proizvodi, ki bi bila usmerjena na lokalne skupnosti v okviru kratkih oskrbovalnih verig in s katero bi otroke lahko spet povezali s kmetijstvom;

55. meni, da bi morali v celoti izkoristiti ukrepe na področju raziskav, da bi razvili inovativne mlečne izdelke visoke dodane vrednosti na trgih, ki beležijo visoko rast, kot so zdravilni prehranski proizvodi in prehranski proizvodi za dojenčke in športnike;

56. meni, da je treba prednost dati raziskavam, razvoju in inovacijam, da bi predelovalcem mleka omogočili večjo konkurenčnost na mednarodni ravni;

Primeri razpoložljivih instrumentov zunaj Evropske unije

57. ugotavlja, da je v ZDA zakon o kmetijstvu iz leta 2014 spremenil načine podpore za sektor mleka. Novi program za zaščito marž proizvajalcev mleka predlaga plačilo odškodnine, ko je razlika med ceno mleka in stroški krme za živino nižja od določene vrednosti. Minimalna marža pri stroških krme se zajamči iz javnih sredstev; lahko se izberejo višje stopnje marže, kar bremeni proizvajalce. Ta nova ureditev nima zgornje omejitve za velike črede in bo spodbudila povečanje proizvodnje ter izvoza ZDA;

58. ugotavlja, da v Kanadi prilagajanje proizvodnje notranjemu trgu in indeksacija cene mleka temeljita na realnih stroških proizvodnje in ne na svetovnih trgih. Ta mehanizem je zaslužen za veliko bolj stabilno in višjo ceno mleka v primerjavi z Evropo. Takšna ureditev za nadzor ponudbe temelji na organiziranosti proizvajalcev, ki so združeni v okviru enega samega urada za prodajo v vsaki provinci;

59. predlaga Evropski komisiji, naj se pri premisleku o vrsti podpore in sistemu organiziranosti proizvajalcev mleka na velikih proizvodnih območjih zgleduje po navedenih modelih;

Predlogi na evropski ravni

60. ugotavlja, da je odbor Evropskega parlamenta za kmetijstvo in razvoj podeželja na seji 23. in 24. januarja 2013 sprejel sporazumni predlog sprememb v zvezi s poročilom Dantin (o enotni skupni ureditvi trgov) glede ureditve, ki predvideva, da se v primeru resne krize uvede pomoč proizvajalcem, ki prostovoljno zmanjšajo obseg proizvodnje;

61. predlaga oblikovanje evropskega observatorija za novoustanovljene obrate, ki bi analiziral z njimi povezane podatke v sektorju mleka;

62. ugotavlja, da je program za tržno odgovornost, ki ga je predlagala konfederacija European Milk Board in ki naj bi se izvajal, ko trgu mleka grozi neravnovesje, prilagodljiv in nedrag predlog, ki bi ga bilo treba preučiti in oceniti njegovo izvedljivost in učinkovitost. Za preizkus bi se uporabilo leto 2014;

63. ker prostovoljni kodeksi ravnanja ne prinašajo rezultatov, priporoča, da Komisija predstavi predloge za zagotovitev, da so vsi udeleženci v verigi preskrbe s hrano, zlasti na področju tekočega mleka in mlečnih izdelkov, deležni pravične obravnave, in za omejitev morebitnih protikonkurenčnih praks, ki niso skladne z ohranjanjem trajnostnih verig preskrbe;

64. se sprašuje zlasti o možnostih, ki jih za izvajanje tovrstnega predloga ponuja enotna skupna ureditev trgov, predvsem v členih 219, 221 in 222;

Sklepne ugotovitve

65. ugotavlja, da je v številnih državah članicah in regijah proizvodnja mleka pomemben temelj regionalnega gospodarstva in ustvarjanja dodane vrednosti v kmetijstvu. Predelava mleka v številne vrste sira na podlagi tisočletnih posebnih tradicij v vsaki evropski regiji in državi odločilno prispeva k identiteti območij, prispeva pa tudi k pozitivni podobi evropske kmetijsko-živilske industrije v svetu. Poleg tega sirarstvo prispeva k ohranjanju delovnih mest na podeželju, zagotavlja varovanje krajine in zmanjšuje izgubo kmetijskih površin zaradi urbanizacije;

66. priporoča evropskim organom, naj nujno razvijejo dodatne prilagodljive in učinkovite instrumente za stabilizacijo trga mleka in s tem prihodkov proizvajalcev mleka v kriznih obdobjih, in to tudi s povečanjem učinkovitosti ukrepov za obvladovanje tveganja, zlasti za stabilizacijo prihodkov pred nihanjem tržnih cen in za zaščito cene mleka; meni, da so za zagotovitev zanesljive preskrbe s hrano potrebni poenostavitve in zmanjšanje birokracije ter odprava upravnih obremenitev;

67. priporoča organom Evropske unije, naj spodbujajo izvoz evropskih mlečnih izdelkov z uradno oznako kakovosti (ZGO, ZOP itd.) v tretje države, tako da spodbujajo naložbe v logistične izvozne platforme, podprejo usposabljanje strokovnjakov in spodbujajo usmerjene promocijske dejavnosti na trgih v vzponu;

68. priporoča evropskim organom, naj okrepijo zaščito evropskih proizvodov z ZOP in ZGO v okviru mednarodnih sporazumov v pripravi, tudi v smislu boja proti ponaredkom in imitacijam evropskih proizvodov;
69. poziva, naj se v primeru „mlečnih planin“ (gorskih območij z obsežno proizvodnjo mleka) in mlečnih območij severno od 62. vzporednika ustvari konvergenca kompenzacijskih odškodnin zaradi naravnih ovir, naj se ponovno uvede pomoč za zbiranje mleka (sofinancirana iz proračuna skupne kmetijske politike) in naj se podpreta promocija in razvoj oznake „s planin“ za mlečne izdelke, če je zagotovljena zadostna raven neodvisnosti pri preskrbi s krmo;
70. poziva, naj se pripravi obsežen načrt razvoja podeželja za baltske države, Bolgarijo, Romunijo, Slovenijo, velik del Poljske in Grčijo. V teh državah namreč prevladujejo majhne črede, mleko pa se proizvaja na večini kmetij, zato se zdi, da bo po ukinitvi kvot zanje prihodnost negotova, čeprav ravno te kmetije danes tvorijo osrednji del strukture podeželja.

V Bruslju, 16. aprila 2015

Predsednik
Evropskega odbora regij
Markku MARKKULA
